Heikki Sivula

13.4.2022

Lausunto kansallista yritysvastuulakia koskevasta arviomuistiosta

Pyydettynä lausuntona kansallisen yritysvastuulain arviomuistiosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Lausuntonne yleisesti arviomuistiosta

Metsäteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisen arviomuistion sisällöstä. Lausunto on ansiokkaasti valmisteltu ja se käsittelee asiantuntevasti relevantteja kokonaisuuksia ja kysymyksiä. Vastuullisuus ympäristöasioissa ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ovat suomalaisille metsäteollisuusyrityksille ja Metsäteollisuus ry:lle tärkeitä lähtökohtia. Metsäteollisuus ry kuitenkin katsoo, ettei kansallisen yritysvastuulain valmistelu ole tarpeellista eikä kokonaisuuden kannalta perusteltavissa.

Metsäteollisuus ry jakaa arviomuistion johtopäätöksen siitä, että asianmukaisen huolellisuuden velvoitetta koskevaan kansalliseen lainvalmisteluun liittyy kysymyksiä, joita tulisi arvioida vielä merkittävästi tarkemmin sekä monipuolisemmin. Metsäteollisuus ry katsoo, että arviomuistio kuvaa hyvin sitä, miten suuren määrän selvitystyötä lakiehdotuksen valmistelutyön aloittaminen edellyttäisi sekä sitä, miten haastava kokonaisuus tässä asiassa on kyseessä.

2 Lausuntonne kansalliseen yritysvastuusääntelyyn ryhtymisestä.

Arviomuistio ei tarjoa perusteita sille, että kansallisen yritysvastuulain valmistelun voisi katsoa olevan tarpeen. Metsäteollisuus ry jakaa arviomuistiossa esitetyn kannan, jonka mukaan kansallisen yritysvastuulain valmistelua ei tule nähdä ensisijaisena tavoitteena vaan toissijaisena toimintatapana asioiden edistämiseen EU-lainsäädäntöön nähden. Metsäteollisuus ry kannattaa arviomuistion ehdottamaa etenemistapaa.

Metsäteollisuus ry on yhtä mieltä arviomuistiossa esitetyn kannan kanssa, jonka mukaan kansallisen sääntelyn rajalliset vaikutusmahdollisuudet sekä yrityksille koituva sääntelytaakka ja mahdollinen kilpailuaseman heikentyminen puoltavat pidättyvää suhtautumista kansallisen sääntelyn valmisteluun ja etenemistä sääntelyssä myöhemmin EU-lainsäädännön mukaisella tavalla. Arviomuistiossa on todettu, että ennen EU-lainsäädäntöä voimaan tulevalla kansallisella yritysvastuusääntelyllä olisi suomalaisten yritysten kilpailuasemaa heikentävä vaikutus. Kansallinen lainsäädäntö asettaisi suomalaiset yritykset eriarvoiseen asemaan muiden EU-jäsenmaiden yritysten kanssa yhteisillä sisämarkkinoilla. Metsäteollisuus ry katsoo, että kaikkia ratkaisuja, jotka heikentävät suomalaisten yritysten kilpailukykyä on vältettävä erityisesti kansallisella tasolla, ottaen huomioon myös hyvin haasteellisen maailmantilanteen.

Metsäteollisuus ry katsoo, että tilanteessa, jossa EU on jo antanut oman ehdotuksensa yritysvastuudirektiiviksi, on perusteltua keskittyä sen lainsäädäntöehdotuksen jatkovalmisteluun, jotta EU-sääntelystä saataisiin mahdollisimman laadukasta.

Heikki Sivula 13.4.2022

Yritysvastuulainsäädännössä on kyse yritysten rajat ylittävistä toimitus- ja arvoketjuista, joiden sääntelyn kannalta on aivan olennaista, että sääntely on yhdenmukaista, selkeää sekä tarkoituksenmukaista. Sisämarkkinoiden toiminnan ja tehokkuuden kannalta on äärimmäisen tärkeää, että tämä sääntely on mahdollisimman pitkälle harmonisoitua koko EU:n alueella. Metsäteollisuus ry katsoo, että kansallista lainsäädäntöä aiheesta on vältettävä.

3 Lausuntonne muistiossa esitetyistä sääntelyvaihtoehdoista (velvoitteen sisältö, soveltamisala ja seuraamusjärjestelmä)

Metsäteollisuus ry katsoo, että kansallisen lainsäädännön edistäminen ei ole perusteltua. On epäselvää, olisiko kansallisen yritysvastuulain säätämiseen edes käytännössä mahdollista saada riittäviä resursseja, ottaen huomioon kokonaisuuden laajuuden. Metsäteollisuus ry katsoo, että paras tapa edetä sääntelyn tavoitteiden edistämiseksi on vaikuttaminen vireillä olevaan EU-sääntelyyn. Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan ihmisoikeuksiin sekä ympäristönsuojeluun liittyvä yritysvastuusääntely olisi järkevintä toteuttaa globaalisti ja vähintään EU:n tasolla. Kansallisen yritysvastuulain säätäminen millä tahansa arviomuistiossa esitetyllä vaihtoehtoisella tavalla ei olisi tarkoituksenmukaista, vaan sääntely olisi ainoastaan suomalaisten yritysten kilpailukykyä heikentävää, ilman merkittäviä positiivisia vaikutuksia ihmisoikeuksiin tai ympäristön tilaan.

4 Lausuntonne arviomuistiossa esitetyistä sääntelyn ihmisoikeus-, ympäristö- ja yritysvaikutuksista.

Metsäteollisuus ry katsoo, että arviomuistiossa esitetyillä sääntelyvaihtoehdoilla olisi suurella varmuudella heikentävä vaikutus suomalaisten yritysten kilpailukykyyn. Sääntelyllä mahdollisesti saavutettavat hyödyt olisivat myös hyvin vähäisiä. Metsäteollisuus ry:n arvion mukaan arviomuistio korkealaatuinen ja laadukkaasti laadittu, ja sen näkemys lainsäädännön mahdollisista vaikutuksista on oikea. On kuitenkin selvää, ettei arviomuistio sellaisenaan riitä lainsäädännön perustaksi tai taustamateriaaliksi.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja